

Список використаних джерел:

1. Кириленко О. П. Дохідна база місцевих бюджетів в умовах реформування бюджетної та податкової системи / О. П. Кириленко // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах проведення системних реформ : матеріали наук. конф. проф.-викл. складу. – Тернопіль : Вектор, 2011. – С. 6–10.
2. Бондарук Т. Г. Доходи місцевих бюджетів в умовах децентралізації / Т. Г. Бондарук // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2015. - № 1. – С. 51-56.
3. Диверсифікація доходів місцевих бюджетів : моногр. / [Луніна І. О., Кириленко О. П., Лучка А. В. та ін.] ; за ред. д.е.н. І. О. Луніної ; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2010. – 320 с.

УДК 340

**РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ:
МУНІЦИПАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Гулько Я.О.,

студента 2 курсу соціально-гуманітарного факультету

науковий керівник – **Линник Т.В.,**

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

В умовах повномасштабної збройної агресії проти України питання національної безпеки набуло особливого значення. Якщо раніше безпеку держави переважно пов'язували з діяльністю центральних органів влади, Збройних Сил та правоохоронних органів, то сьогодні важливу роль у цій сфері відіграють і органи місцевого самоврядування..

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», місцеві ради та їхні виконавчі органи відповідають за низку важливих питань у сфері безпеки громади. Йдеться, зокрема, про організацію цивільного захисту, участь у заходах територіальної оборони, підтримання громадського порядку та збереження об'єктів критичної інфраструктури. В умовах воєнного стану значення місцевої влади суттєво зростає, адже саме на місцях приймаються оперативні рішення щодо евакуації людей, налагодження надання гуманітарної допомоги та координації роботи з військовими адміністраціями[1].

Важко не погодитися з думкою Олега Роговенка, який стверджує, що органи місцевого самоврядування при здійсненні своїх функцій по забезпеченню національної безпеки взаємодіють з органами, котрі належать до складу сектору безпеки і оборони, що вказує на їх виняткову роль у забезпеченні національної безпеки держави[2 с. 86].

Проаналізувавши низку нормативно-правових актів, ми можемо відмітити основні повноваження органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. Відповідно до статті 18 ЗУ «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» органи місцевого самоврядування планують, організовують і забезпечують мобілізаційну підготовку та мобілізацію на території відповідних населених пункті[3]. Крім того, стаття 15 Закону України «Про оборону України» визначає основні повноваження виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері оборонної діяльності. Зокрема, на них покладається організація приписки громадян до призовних дільниць, ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних, а також забезпечення направлення громадян на навчальні, перевірочні та спеціальні збори[4].

Також як зазначає Димиденко В.О органи місцевого самоврядування. сприяють виконанню оборонних замовлень підприємствами та установами комунальної форми власності, зокрема щодо виробництва і постачання

продукції, енергетичних та інших необхідних ресурсів для потреб військових формувань[5, с.107].

Під час аналізу правової літератури ми дізналися про інші компетенції органів місцевої влади. Зокрема, органи влади беруть участь у забезпеченні належного режиму в прикордонній смузі та контрольованих прикордонних районах, а також реалізують заходи із військово-патріотичного виховання громадян України

Однак, в законодавстві України є й певні проблеми з правовим регулюванням діяльності органів місцевого самоврядування. Ми погоджуємося з думками вчених, що основна проблема полягає у визначенні місця органів місцевого самоврядування в системі суб'єктів національної безпеки, а також у чіткому розмежуванні їх повноважень з органами державної влади. Важливою є також проблема балансу між автономією місцевого самоврядування та необхідністю централізованого управління в умовах воєнного стану.

На нашу думку, незважаючи на певні проблеми в законодавстві діяльність органів місцевого самоврядування в стані війни є надзвичайно значною. Сьогодні місцеве самоврядування — це не просто управління на рівні громади, а важлива частина системи національної безпеки України. Саме від їхньої роботи залежить стійкість громад, захист прав людей, та можливість нормального життя навіть у складних умовах.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР (редакція станом на 31.10.2025) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/lb439197e0> (дата звернення: 02.03.2026).

2. Шестернін А. В., Роговенко О. В. Роль органів місцевого самоврядування у забезпеченні національної безпеки України / А. В. Шестернін,

О. В. Роговенко // Сумський національний аграрний університет. – Суми, 2024. – 85-89с..

3. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 21.10.1993 № 3543-ХІІ (редакція станом на 01.01.2025) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12/ed20250101/comp20220612> (дата звернення: 02.03.2026).

4. Закон України «Про оборону України» від 06.12.1991 № 1932-ХІІ // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1932-12> (дата звернення: 02.03.2026).

5. Демиденко В.О. Місце й роль органів місцевого самоврядування в забезпеченні національної безпеки України. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 3 (108). С. 238–249

УДК 342.25-351.745

**ПРАВОВИЙ СТАТУС МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВАРТИ В СИСТЕМІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Макарчук В. В.,

доктор юридичних наук, доцент

кафедри конституційного права та

теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна